

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Факультет журналістики, реклами та видавничої справи

Кафедра періодичної преси та медіаредагування

Дипломна робота

на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

на тему: « **Криза енергетичних ресурсів як тренд світової політики (серія журналістських матеріалів)**»
«The Global energy crisis as a trend of world politics (series of journalistic materials)»

Виконала: студентка денної форми навчання
спеціальності 061 «Журналістика»
Вороніна Катерина Олексіївна

Керівник канд. іст. наук, доц. Ковальська М. С.
Рецензент канд. філол. наук, доц. Лаврик О. В.

Рекомендовано до захисту:
Протокол засідання кафедри
№ від
Завідувач кафедри

(підпис)

Захищено на засіданні ЕК № 1
протокол № від
Оцінка _____ / _____ / _____
(за національною шкалою/шкалою ECTS/ бали)

Голова ЕК

(підпис)

Одеса – 2022

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА.....	6
1. Висвітлення теми кризи енергетичних ресурсів в українських ЗМІ.....	6
ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	11
ВИСНОВКИ.....	13
БІБЛІОГРАФІЯ.....	14
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Криза енергоресурсів, яка загострилася упродовж останніх двох років, значно вплинула на розстановку сил у світовій політиці та привела до серйозних дипломатичних зрушень у міжнародних відносинах. До того ж, наразі це є дуже обговорюваною в інформаційному просторі проблемою. Нафта та газ є невідновлювальним природним ресурсом, а усі існуючі запаси корисних копалин будуть вичерпані впродовж десятиліть. Проблема зникнення корисних копалин стосується кожного, адже за їх допомогою людство може існувати на нашій планеті. Криза таких енергетичних ресурсів як нафта і газ призведе до всесвітнього хаосу, адже нафта використовується майже у всіх сферах нашого життя.

По-перше, настане масове безробіття, бо в сфері видобутку, продажу та зберігання горючих копалин, працюють десятки мільйонів людей. Не зможуть функціонувати літаки й автомобілі.

По-друге, медична сфера зазнає погіршення якості лікування та багатьох винаходів не буде існувати. Наприклад шприців та рукавиць, комп'ютерної томографії та МРТ, адже все це робиться з нафти.

По-третє, через те що не буде транспортної системи, міста будуть голодувати, бо продукти харчування не доїдуть до нас з приміських зон та селищ.

Незважаючи на це, зникнення нафти має й позитивний вплив на наше життя, адже вона одна є одною з причин забруднення океану. Починаючи з 2010 року, в США зазначено тридцять чотири мільйона літрів втраченої нафти через розливи в водяне середовище. Розливи речовини забруднюють орні землі, отруюють воду та шкодить навколишньому середовищу та тваринам. Тому, через відсутність нафти, покращиться становище навколишнього середовища та самопочуття людства.

Все залежить від того, який альтернативний метод здобуття енергії вибере людство. Атомна енергія значно дешевша та ефективніша ніж інші методи такі як вітер, сонце або вода. Опираючись на данні НАСА, ядерна енергетика менше шкодить навколишньому середовищу. Сонячна та вітряна енергія є також досить популярна, їх прихильники вважають, що вона не несе за собою шкоду, але це не зовсім так.

Інститут енергетичних дослідів США заявив, що станції вітряної та сонячної енергії не можуть працювати без резервних систем, вони вмикаються, коли сонце ховається за хмарами або коли вітер дуже слабкий, тоді системи використовують енергію з вугільних станцій, а вони також завдають шкоди.

Людство знайде вихід з цієї ситуації, людство буде користуватися альтернативними способами здобуття енергії, а вчені придумують нові шляхи її здобуття, але все одно наше життя суттєво зміниться.

Актуальність поданої теми полягає в тому, що енергетичні ресурси, такі як нафта та газ, є важливою частиною існування людства, всесвітньої енергетики та майже кожної сфери нашого життя. Представлена робота ознайомлює та поглиблює в особливості поданої теми та допомагає окреслити головну проблематику:

- 1) зростання кризи нафти та газу та її вплив на міжнародні відносини;
- 2) зосередження уваги на використанні альтернативних методів здобуття енергії;
- 3) шляхи вирішення проблеми та створення нових шляхів здобуття енергії, що змінюватиме поточне стратегічне становище.

Мета дослідження: Дослідити та промоніторити вплив енергетичних ресурсів на світову політику, таких як нафта та газ, та створити власні журналістські матеріали на дану тему.

Досягнення мети передбачає розв'язання таких завдань:

1) Проаналізувати провідні українські видання за 2021 рік, зробити моніторинг ЗМІ на тему економічної кризи в Україні.

2) Зібрати матеріал для власних журналістських матеріалів.

3) Створити журналістські матеріали в жанрі аналітичної статті та проблемної статті.

Завдання:

1) Огляд потрібних матеріалів з даної теми

2) Аналіз інформаційного наповнення

3) Окреслення основних рис і тенденцій розкриття зазначеної теми в ЗМІ

Об'єкт дослідження: поточний стан міжнародних відносин в геополітичному (а саме, ресурсному) контексті.

Предмет дослідження – криза енергетичних ресурсів як рушійна сила трансформації міжнародних відносин.

Методи дослідження: використовувалися загальнонаукові методи аналізу та синтезу, методи моніторингу. Міркування розгорталося в межах підходів, прийнятих у теорії політичного реалізму, із врахуванням стандартів журналістики.

Структура та обсяг роботи. Дипломна робота складається зі вступу, теоретичної частини, пояснювальної записки, висновків та бібліографії. Власні журналістські матеріали, створені протягом праці над дипломною роботою, надаються після висновків у додатках.

ВИСНОВКИ

Проаналізувавши українські ЗМІ на тему, яка перед нами стоїть, можна дійти висновку, що енергетичні ресурси, такі як нафта та газ, є рушійною силою у створенні зовнішньої політики між країнами. На фоні запасів палива та контрактів будуються зв'язки між країнами, а вони впливають на життя населення. Завдяки моніторингу ми розібралися, висвітлення яких аспектів проблеми бракує в інформаційному просторі, та спробували заповнити цю лакуну власним доробком.

За результатами дипломної роботи було створено три аналітичні статті.

Енергетична криза та колапси супроводжують всесвітню економіку, адже запаси нафти та газу є вичерпуючим ресурсом, тому розвинені країни намагаються вводити більше зелених способів здобуття енергії, але на даний час це не прибутково.

Основними причинами енергетичної кризи 2021 року стало зниження стану економіки через пандемію, скорочення власного виробництва газу в Європі, перехід до зеленої енергетики та зменшення поставок з Росії. Політичні ігри на рівні держав також спричиняють енергетичні кризи. Не можна не згадати твердження про маніпуляції «Північним потоком-2», через які енергетична криза зросла.

Всі ці аспекти використані протягом роботи над власними журналістськими матеріалами. Вони спрямовані на більш глибоке ознайомлення із проблемою використання енергетичних ресурсів в міжнародному просторі спілкування держав, будуть цікаві та корисні як непідготовленому читачу, так і особам, які знаються на темі.

БІБЛІОГРАФІЯ

Досліджувані матеріали

1. Безкоштовна нафта: чому ціни впали нижче нуля і що тепер буде? *BBC*. 21 квітня 2020. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-52364581> (дата звернення: 20.02.2022)
2. Газ у підземних сховищах дорожчає – стартова ціна на біржі перевищила 40 гривень за кубометр. *Укрінформ*. 06 червня 2022. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3330841-gaz-u-pidzemnih-shovisah-dorozcae-startova-cina-na-birzi-perevisila-40-griven-za-kubometr.html> (дата звернення: 25.02.2022)
3. Газова криза 2021: європейські причини та українські наслідки. *Укрінформ*. 06 червня 2022. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3343629-gazova-kriza-2021-evropejski-pricini-ta-ukrainski-naslidki.html#> (дата звернення: 10.03.2022)
4. Газовий конфлікт України та Угорщини: що відбувається. *BBC*. 28 вересня. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/news-58721958> (дата звернення: 15.03.2022)
5. Газовий шок у Європі. Хто винен: коронавірус, погода чи Росія? *BBC*. 24 вересня 2021. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-58670925> (дата звернення: 07.04.2022)
6. Енергетична криза у Європі: чому вона виникла та як подолати. *BBC*. 19 лютого 2021. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-58670920> (дата звернення: 09.04.2022)
7. Енергетичний колапс? Ціна газу досягла тисячі доларів, нафта пробила \$80. *BBC*. 28 вересня 2021. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/press-review-58722868> (дата звернення: 10.04.2022)
8. Енергоефективність має стати національною ідеєю – Домбровський. *Економічна правда*. 16 грудня 2021. URL:

<https://www.epravda.com.ua/news/2021/12/16/680702/> (дата звернення: 19.04.2022)

9. Екскременти диявола: чому ціна на нафту так впливає на економіку і коли це завершиться. *BBC*. 29 вересня 2019. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-49869940> (дата звернення: 30.04.2022)

10. Зеленський заявив главі Єврокомісії, що Україна готова зменшити вартість транзиту газу. *Економічна правда*. 18 листопада 2021. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2021/11/18/679892/> (дата звернення: 1.05.2022)

11. Зеленський назвав "Північний потік-2" інструментом тиску на Росію. *Економічна правда*. 16 грудня 2021. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2021/12/16/680719/> (дата звернення: 1.05.2022)

12. Зима «на мінімалках»: опалювальний сезон почався. *Радіо Свобода*. 05 листопада 2021. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/kryza-tes-aes-vugillya-rf-knr/31547004.html> (дата звернення: 3.05.2022)

13. Коронавірус і економіка: що падає і що росте. *BBC*. 10 березня 2020. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/news-51813929> (дата звернення: 07.05.2022)

14. Нове вторгнення Росії в Україну можливе в разі запуску «Північного потоку-2» – експерти. *Радіо Свобода*. 23 листопада 2021. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/ukrayina-viyna-rosiya/31575524.html> (дата звернення: 10.05.2022)

15. Оперативні добові дані. URL: <https://tsoua.com/prozorst/operativni-dobovi-dani/> (дата звернення: 13.05.2022)

16. «Північний потік-2» і геополітична пастка Кремль: інтерв'ю із ексочільком «Нафтогаз України» Коболєвим. *Радіо Свобода*. 15 грудня 2021. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/pivnichnyy-potik-kreml-ssha-yes-ukrayina-kobelyev/31610133.html> (дата звернення: 16.05.2022)

17. Розкол у ЄС та повернення вугілля. Як Європа бореться з енергетичною кризою. *Економічна правда*. 1 ноября 2021. URL: <https://www.epravda.com.ua/rus/publications/2021/11/1/679233/> (дата звернення: 16.05.2022)
18. Світова енергетична криза глибшає. Спочатку не вистачало газу, а тепер ще й нафти. *BBC*. 15 жовтня 2021. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-58925652> (дата звернення: 16.05.2022)
19. COP26. Україна пообіцяла відмовитись від вугілля на фоні його дефіциту і кризи в енергетиці. *BBC*. 4 листопада 2021. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/news-59160285> (дата звернення: 17.05.2022)
20. США вводять нові санкції проти "Північного потоку-2". *Економічна правда*. 23 листопада 2021. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2021/11/23/680022/> (дата звернення: 17.05.2022)
21. У світі очікується різке зниження цін на газ – експерт. *Укрінформ*. 06 червня 2022. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3340309-u-sviti-ocikuetsa-rizke-znizenna-cin-na-gaz-ekspert.html> (дата звернення: 18.05.2022)
22. Чи стане енергокриза стимулом для вдосконалення механізмів нового енергоринку. *Економічна правда*. 10 листопада 2021. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2021/11/10/679589/> (дата звернення: 18.05.2022)
23. Шмигаль: Україні вистачить газу і вугілля для проходження зими. *Радіо Свобода*. 15 грудня 2021. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-shmyhal-ukraina-vuhillia-gaz/31610447.html> (дата звернення: 18.05.2022)

Наукові праці та офіційні документи

24. Бартанов С. А. Влияние энергетического потенциала на экономику регионов Приволжского федерального округа. *Регионоведение*. 2009. № 4. С. 74-

81.

25. Горбулін В.П., С.І. Кондратов, Ю.М. Скалецький, В.І. Кравцов ВП., Горбуліна. Науково-методологічний посібник “Євроатлантикінформ”. Київ, 2006. 76 с.

26. Михайлюк О.Л. Енергетична безпека України. Одеса: Фенікс, 2009. 356 с.

27. Добра Н. В. Енергетична безпека України: стратегія та механізми забезпечення. Дніпропетровськ, 2002. 264 с.

28. Євтушевський В. А. Кочединова Фактори формування енергетичної безпеки України. *Вісник Київського національного університету ім.Тараса Шевченка*. 2009. С. 15-17.

29. Киржинова К. Н., Хуажева Ш. Разработка организационно-экономического механизма реализации стратегии развития региональной энергетической инфраструктуры. 2012. № 2. С. 81-84.

30. Киржинова К. Н. Теоретические аспекты формирования энергетической стратегии региона в условиях энергодефицита: цели, задачи, принципы. *Вестник Адыгейского государственного университета. Серия 5: Экономика*. 2011. № 3. С. 86-91.

31. Користін О. Є. Алерта Економічна безпека. Київ, 2010. 368с.

32. Лойко В. В. Енергетична безпека в контексті економічної безпеки. URL: [http ://uirpp.org.ua./uplo](http://uirpp.org.ua/uplo). (дата звернення: 24.04.2022)

33. Лукашов Г. А. Методические подходы к оценке энергетического потенциала региона. *Нефтегазовое дело*. 2011. № 2. С. 347-354.

34. Любас Д. Вітроенергетика України: потенціал і перспективи розвитку. Київ, 2013. № 7-8. С. 15-22.

35. Любас Д. Сонячна енергетика України. Київ, 2013. № 1-2. С. 12-18.

36. Пріоритети національного економічного розвитку в контексті глобалізаційних викликів. Київ, 2008. 389 с.

37. Breyer C. Population Density and Area Weighted Solar Irradiation: Global Overview on Solar Resource Conditions for Fixed Tilted, One-Axis and Two-Axis PV. Valencia, Spain, 2010. Pp. 21-26.
38. Council Directive 2008/114/EC of 8 December 2008 on the identification and designation of European critical infrastructures and the assessment of the need to improve their protection. URL: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:345:0075:0082:EN:PDF> (дата звернення: 20.01.2022)
- European Commission, 2010. EU Energy Trends to 2030 – Update 2009. Luxembourg: Publication Office of the European Union
URL:<http://ec.Europa.eu/energy/observatory/trends2030/doc/trendsto2030update2009.pdf> (дата звернення: 20.01.2022)
39. European Programme for Critical Infrastructure Protection. URL: http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/fight_against_terrorism/l33260_en.htm (дата звернення: 20.01.2022)
40. Fthenakis V. The Technical, Geographical, and Economic Feasibility for Solar Energy to Supply the Energy Needs of the US. *Energy Policy*. 2009. N° 2. Pp. 387-399.
41. Institute for 21st Century Energy, International Index of Energy Security Risk: Assessing Risk in a Global Energy Market. URL: <http://www.energyxxi.org/sites/default/files/InternationalIndex2012.pdf> (дата звернення: 20.01.2022)